

Innspill til Utdannings- og forskningskomitéens høring
om statsbudsjettet for 2023 fra **Norecopa**

LMDs budsjett kap. 1112 Veterinærinstituttet:

Post 50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap

Norge bruker om lag 2 millioner forsøksdyr i året. De fleste av disse brukes til grunnforskning innenfor de biomedisinske fagene og til støtte for næringer som f.eks. oppdrettsnæringen. Forsøksdyr brukes også innenfor flere utdanninger i Norge. I det internasjonale forsøksdyrmiljøet er det for tiden stort fokus både på å redusere antallet dyr som brukes, og på å øke kvaliteten av forskningen som bruker dyr: for å gjøre data fra dyreforsøk mer pålitelige og overførbare til de som er målet for resultatene – ofte er dette mennesket. Dårlige forsøk gir både bortkastede ressurser og dyreliv.

Norge bruker om lag en femtedel av antallet forsøksdyr som brukes i hele EU. Dette har vakt oppsikt.

Norge har gjennomført EUs forsøksdyrdirektiv. EUs mål er å fase ut dyreforsøk på lengre sikt, og å redusere belastningen på dyrene mens dette arbeidet pågår. **Antallet forsøksdyr som brukes i Norge passer dårlig med EUs intensjoner. De norske forsøksdyrene er dessuten overrepresentert i kategoriene for de mest belastende dyreforsøk.**

Med sitt høye forbruk bør Norge være ledende i arbeidet med å utvikle alternativer til dyreforsøk. Dessuten bør Norge sikrer at dyreforsøk som må fortsatt gjennomføres, har den beste dyrevelferden og gir pålitelige vitenskapelige data.

Hurdalsplattformen nevner spesifikt at regjeringen vil støtte opp under prosjekt for å utvikle alternativer til dyreforsøk. Ett år inn i regjeringsperioden er det lite som tyder på at det foregår arbeid for å gjennomføre dette løftet.

Dersom myndighetene ikke satser mer på alternativer, vil en ekspansjon av oppdrettsnæringen trolig føre til enda større utslag på statistikken. Dette vil lett skape negativ publisitet i Europa om den norske havbruksnæringen.

Kan vi redusere bruk av forsøksdyr?

Alle våre naboland satser på å utvikle nye metoder som kan enten erstatte («replace»), redusere eller forbedre («refine») dyreforsøk, det som på fagspråk kalles for "**de 3 R-ene**".

Sverige har 9 ansatte i sitt 3R-senter, 15 millioner svenske kroner til drift, og et årlig statlige bidrag øremerket 3R-forskning på om lag 15 millioner kroner. Det pågår spredt 3R-arbeid i Norge, men det er vanskelig å skaffe oversikt over miljøene som driver med dette, og Forskningsrådet øremerker heller ikke midler til saken.

Norge er det eneste landet i Skandinavia som mangler et 3R-senter for alternativer til dyreforsøk.

Norecopa, som er Norges nasjonale konsensus-plattform for de 3 R-ene, kan spille en viktig rolle i arbeidet framover, men med sitt ene årsverk er den ikke stor nok alene. Norecopa gis ikke forskningsmidler, og driver kun formidling.

Det har vært bred politisk interesse for alternativer til dyreforsøk i mange år.

Hva trengs nå?

Norecopa er ikke nevnt i regjeringens proposisjoner for 2023. Norecopa må beholde bevilgningen som Næringskomitéen har sørget for de tre siste årene gjennom sin budsjettbehandling:

- en hel stilling som sekretær
- kr 500 000 i driftsmidler

Da kan Norecopa fortsette sitt viktige arbeidet med å formidle informasjon om alternativene til dyreforsøk. F.eks. har Norecopa bygget opp en database med 9.000 nettsider om dette temaet, som får neste 1.000 treff i døgnet, og det er gitt ut retningslinjer for dyreforsøk som er oversatt til 33 språk.

Vi ber Utdannings- og forskningskomitéen om å skrive en merknad som ligner på innstillingen fra Næringskomitéen i fjor:

Komiteen forutsetter at det innenfor rammen av regjeringens forslag til statsbudsjett med tillegg fortsatt sikres nok midler til en hel stilling til sekretariatet for Norecopa.

Videre ber vi om en merknad om at Norecopa sikres **driftsmidler på 500 000 kroner**, slik Norecopa har fått siden 2020.

I tillegg bør Norge slutte seg til en uttalelse fra den nasjonale forsøksdyrkomitéen som gjennomfører en del av bestemmelsene i EU-direktivet¹:

- **et fysisk 3R-senter bør etableres i tillegg til Norecopa.** Senteret vil kunne spille en nøkkelrolle i overgangen til dyrefrie metoder. Senterets arbeid kan være hovedsakelig kontorbasert, og vil kunne stimulere en innsats fra andre parter, som f.eks. å søke om forskningsmidler. Norecopa foreslår at **det settes av 15 millioner kroner** i 2023 til etableringen av et slikt senter.
- **øremerkede midler til forsknings- og utviklingsarbeid.** Dette vil fremskynde utviklingen av alternativer til dyreforsøk. Dette kan lett gjennomføres ved å øremerke eksisterende forskningsmidler. Norecopa foreslår at **Forskningsrådet øremerker 10 millioner kroner** i 2023 til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor 3R-området.

Norecopa kan være behjelpelig med mer informasjon.

¹ <https://www.forsoksdyrkomiteen.no/wp-content/uploads/2020/08/Forsoksdyrkomiteens-uttalelse-Overgang-til-forskning-uten-forsoksdyr-august-2020.pdf>